

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 114

Tampereen kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös

TRE:6908/02.02.02/2021

Valmistelija / lisätiedot:

Jukka Männikkö, Reija Linnamaa

Valmistelijan yhteystiedot

Talousjohtaja Jukka Männikkö, puh. 050 576 7539 ja strategiajohtaja Reija Linnamaa, puh. 040 572 9610, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Tampereen kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös allekirjoitetaan ja jätetään tilintarkastajien tarkastettavaksi.

Konsernihallinto oikeutetaan tekemään tilinpäätökseen teknisluonteisia tarkistuksia ja korjauksia.

Tilinpäätös saatetaan tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Esitetyt talousarvion menojen ylitykset, tuloksen alitukset ja investointimäärärahojen ylitykset hyväksytään.

Kaupungin tilikauden tulos muodostui 74 708 500,18 euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulosta käsitellään siten, että aiemmin tehdyistä investointivaroista syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 1 710 408,72 euroa, Vahinkorahastosta tuloutetaan -49 574,56 euroa ja että tilikauden ylijäämä 76 369 334,34 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään.

Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella ei tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Jukka Männikölle, strategiajohtaja Reija Linnamaalle sekä liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolaiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Perustelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Vuoden 2021 tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain ja kuntalain säännösten ja niiden nojalla annettujen ohjeiden sekä annettujen suositusten mukaisesti. Vuodesta 2021 on laadittu myös vuosikertomus, joka sisältää toiminnan keskeiset tapahtumat sekä yhteenvetotietoja kaupungin ja konsernin taloudesta.

Tilinpäätöksen 181,4 milj. euron vuosikate kattoi suunnitelmapoistoista 170 prosenttia. Tilikauden tuloksesta muodostui 74,7 milj. euroa ylijäämäinen. Tulos parani edellisestä vuodesta 10,9 milj. euroa ja toteutui 64,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Tilikauden ylijäämäksi tuli 76,4 milj. euroa. Toimintamenot kasvoivat 8,1 prosenttia ja nettomenot 2,3 prosenttia. Asukaskohtaiset toimintamenot kasvoivat 6,6 prosenttia ja asukaskohtaiset nettomenot kasvoivat 1,0 prosenttia. Koronaviruspandemia kasvatti toimintamenoja huomattavasti.

Hyvän tilinpäätöksen taustalla olivat maltillinen nettomenojen kasvu, myyntivoittojen poikkeuksellisen iso 66,6 milj. euron taso, valtion erilaiset koronatuot sekä hyvä verotulokehitys.

Verotulot kasvoivat 82,2 milj. euroa (7,9 %) vuodesta 2020 enemmän. Valtionosuuksien määrä väheni 33,3 milj. euroa, sillä koronaviruspandemian kompensatiot maksettiin avustuksina, kun vuonna 2020 koronaviruspandemian kompensatiot maksettiin valtionosuuksissa.

Ulkoiset nettoinvestoinnit olivat 227,8 milj. euroa, mikä alitti muutetun talousarvion 6,9 milj. eurolla. Asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden lopussa 3 647 euroa.

Palkallisten henkilötyövuosien määrä oli 12 955 henkilötyövuotta, josta palkkatuetun henkilöstön osuus oli 151 henkilötyövuotta. Henkilötyövuodet alittuivat muutetun talousarvion 227:llä. Henkilötyövuodet kasvoivat 349 henkilötyövuodella (2,8 %). Kasvua selittää lisääntynyt palvelutarve ja koronapandemian vaikutukset erityisesti perusopetuksessa, varhaiskasvatuksessa, ammatillisessa koulutuksessa sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa. Henkilöstökulut alittuivat muutetusta talousarviosta 3,4 milj. eurolla. Vertailukelpoiset henkilöstökulut kasvoivat 36,7 milj. euroa (5,5 %).

Vuoden 2021 lopussa Tampereen konsernitilinpäätökseen kuului yhteensä 84 konserniyhteisöä, joista yhdeksää ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Konsernin vuosikate oli 370,1 milj. euroa ja tilikauden tulos oli 114,0 milj. euroa.

Konsernin investointimenot olivat 520,6 milj. euroa ja investointimenot kasvoivat 76,2 milj. eurolla edellisestä vuodesta. Konsernin investointien tulo-rahitusprosentti oli 72. Konsernin asukaskohtainen lainamäärä oli 9 340 euroa ja lainamäärä nousi edellisestä vuodesta 404 eurolla.

Talousarvion toteutuminen

Tilinpäätöksen talousarvion toteumaosa sisältää laskelmaosan, strategiaosan, palvelualueiden, kehitysohjelmien, konsernihallinnon ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

taseyksiköiden talousarvion toteumavertailun sekä konsernin tytäryhteisöjen tavoitteiden toteuman. Talousarvion toteumavertailuissa on esitetty valtuuston talousarviossa hyväksymän sitovuustason mukaisten määrärahojen, tuloarvioiden, investointien ja toiminnan tavoitteiden toteumat ja niiden olennaiset poikkeamat talousarvioon perusteluineen.

Merkittävimmät negatiiviset poikkeamat muutettuun talousarvioon nähden olivat joukkoliikennelautakunnan 8,8 milj. euron ja sivistys- ja kulttuurilautakunnan 5,7 milj. euron toimintakatteiden ylitykset. Merkittävimmät positiiviset toimintakatteiden poikkeamat muutettuun talousarvioon nähden olivat asunto- ja kiinteistölautakunnan (pl. erikseen sitovat erät) 25,5 milj. euron, sosiaali- ja terveyslautakunnan 9,2 milj. euron sekä konsernihallinnon ICT-kehittämisen 5,3 milj. euron toteutumaiset.

Kaikki valtuustoon nähden sitovien erien talousarviopoikkeamat on esitetty toimintakertomuksen kohdassa "Olennaiset poikkeamat talousarvioon".

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Vuosi 2021 oli Tampereen kaupunkistrategian 2030 Tampere - Sinulle paras neljäs ja viimeinen toteutusvuosi. Kaupunginvaltuusto asetti vuoden 2021 talousarviossa strategian pohjalta yhteensä 14 koko kaupunkia koskevaa toiminnan tavoitetta ja palvelualueille yhteensä 34 tavoitetta. Pirkanmaan pelastuslaitokselle asetettiin 3 tavoitetta ja liikelaitoksille 6 tavoitetta. Tytäryhteisöille asetettiin yhteensä 57 tavoitetta, jotka tuovat esiin pääomistajan tahdon.

Talousarvion toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan. Talousarviossa tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille. Toiminnan tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia, pois lukien tytäryhteisöille asetetut tavoitteet.

Suoraan kaupunkistrategiasta johdetuista 48 talousarvion toiminnan tavoitteesta 33 toteutui ja 15 tavoitetta jäi toteutumatta. Liikelaitosten ja Pirkanmaan pelastuslaitoksen 10 toiminnan tavoitteesta 6 toteutui, 1 toteutui osittain ja 3 tavoitetta jäi toteutumatta. Tytäryhteisöjen 57 toiminnan tavoitteesta 31 toteutui ja 3 toteutui osittain. Tavoitteista 20 jäi toteutumatta ja 3 tavoitteen toteutumista ei voida arvioida.

Tamperelaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Vuonna 2021 ikäihmisistä lähes 92 prosenttia asui kotona, ja lastensuojelun asiakasmäärää koskeva tavoite saavutettiin asiakasmäärän jäädessä alle tavoitteelle asetetun 5,7 prosentin raja-arvon. Positiivisista hyvinvointipalvelukokemuksista viestii osaltaan asiakaskokemuksen parantuminen sekä terveysasemilla että suun terveydenhuollossa.

Tampereen työllisyystilanteen näkökulmasta keskeinen onnistuminen oli ulkomaalaisten työllisyystilanteen merkittävä parantuminen vuoden 2021

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

aikana. Myös nuorten laajan työttömyysasteen suhteellinen kehitys oli Tampereella muita kuutoskaupunkeja parempaa (vuosimuutos Tampereella -6,3 %-yksikköä, kuutoskaupungeissa keskimäärin -4,1 %-yksikköä). Sen sijaan työllistymistä edistävän palvelun perusteella työmarkkinatukea saavien määrässä jäätiin alle tavoitteen (tavoite 4 900 henkilöä/kuukaudessa, toteuma 3 805 henkilöä kuukaudessa).

Kaupunkiympäristön kehittämiseen liittyvät tavoitteet toteutuivat osittain. Monipuolisen asuinrakentamisen osalta päästiin tavoitteisiin muun muassa kohtuuhintaisten asuntojen rakentamisen osalta, minkä lisäksi raitiotien osan 2 rakentaminen ja osan 1 liikennöinnin käynnistyminen etenivät suunnitellusti. Sen sijaan kestävää kehitystä tukevissa tavoitteissa jäätiin takamatkalle, kun hiilidioksidipäästöjen osalta ei ylletty tavoiteltuun 40 prosentin päästövähennykseen vuoden 1990 tasoon verrattuna. Lisäksi joukkoliikenteen matkustajamäärässä tapahtui laskua 30 prosenttia vuodesta 2019 koronapandemian pitkittymisen vuoksi.

Tampereen elinvoimaa koskeissa tavoitteissa näkyivät edelleen koronapandemian tapahtumatoiminnalle asettamat haasteet koronan vaikuttaessa negatiivisesti Tampereella keskeisten kohteiden kävijämäärien kehitykseen (kävijämäärien pudotus vuoden 2019 tasosta: museot 37 %, Tampere Filharmonia 66 %, kirjastot 45 %, Särkänniemen huvipuisto 36 %). Yrittäjämyonteisyydessä ei tapahtunut toivottua kehitystä Tampereen sijoittuessa Elinkeinoelämän keskusliiton kuntarankingissa sijalle kahdeksan, minkä lisäksi aloittavien opiskelijoiden tyytyväisyys saamaansa koulutukseen laski Tredussa ja lukiokoulutuksessa. Toisaalta kaupungin vetovoima näkyi Tampereella yöpyneiden kotimaisten matkailijoiden määrän kasvuna (7,5 % enemmän kuin kuudessa suurimmassa kaupungissa keskimäärin) sekä Tampereen korkeakouluyhteisön kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärän positiivisena kehityksenä (TAMK: + 18 % ja TAU: + 15 %).

Kaupunkitasoiset, organisaation toimintakykyyn liittyvät tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti, pois lukien käyttökustannusten asukaskohtaisen kasvun, nettomenojen kasvun sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja sairauspoissaolojen negatiivinen kehitys. Esimiesarviointien tulokset paranivat edellisvuodesta, ja hallintotehtävien määrä vähentyi yhteensä 86:lla valtuustokauden 2017-2020 aikana. Vähennyksen kustannusvaikutus sivukuluineen on 3,9 milj. euroa. Vähennystä selittää rekrytoinneista pidättäytyminen, rekrytointivaikeudet sekä yhtiöittämiset, minkä lisäksi määräaikaisia vakansseja on jätetty täyttämättä tai niiden täyttö on viivästynyt. Tilikaudella saavutettiin lisäksi velkaantumiskehityksen hillitsemiseksi kiinteistöomaisuuden myynnillä tavoiteltu myyntivoitto, joka toteutui 66,6 milj. euron suuruisena.

Liikelaitosten ja Pirkanmaan pelastuslaitoksen tavoitteet saavutettiin pääosin suunnitellusti. Suurimmat haasteet liittyivät sairauspoissaolojen ja vakavien tapaturmien määrän kasvuun.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lautakuntien ja konsernihallinnon palvelu- ja vuosisuunnitelmissa (vuodesta 2022 eteenpäin vuosisuunnitelmissa) määritellään talousarviossa asetettuja tavoitteita toteuttavia toimenpiteitä. Lautakuntien palvelu- ja vuosisuunnitelmien toteutumisesta on raportoitu kullekin lautakunnalle kolmannesvuosittain. Konsernihallinnon taloutta on raportoitu toiminnan ja talouden katsauksissa sekä tilinpäätöksessä. Palvelu- ja vuosisuunnitelman toimenpiteistä on raportoitu ylimmän johdon tavoite- ja kehityskeskusteluissa.

Vuoden 2020 talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto hyväksyi 10 kohdan toimenpideohjelman, jolla tavoitellaan kaupungin talouden pitämistä tasapainoisena. Ohjelman toteutumisesta on raportoitu kolme kertaa vuodessa vuosien 2020 ja 2021 aikana. Ohjelman raportointi päättyy vuoden 2021 lopun tilanteeseen. Toimenpideohjelmaa on toteutettu osana toiminnan ja talouden prosessia. Sen sisältöjä on otettu huomioon vuoden 2020 palvelu- ja vuosisuunnitelmissa sekä johdon tavoite- ja kehityskeskusteluissa.

Tiedoksi

Konsernihallinto, palvelualueet ja liikelaitokset, Jukka Männikkö, Reija Linnamaa, Nina Mustikkamäki, Hanna Jääskeläinen, Heini Ruski, Erja Viitala

Liitteet

- 1 Kh 21.3.2022 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2021
- 2 Kh 21.3.2022 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2021, täydennetty esittelyaineisto
- 3 Kh 21.3.2022 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2021, esittelyaineisto

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 29.3.2022 www.tampere.fi

Päätös on annettu tiedoksi sähköisesti 23.3.2022.

Tampere
23.03.2022

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§114

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)